

TEKMOVANJE S PODROČJA SLOVENŠČINE ZA CANKARJEVO PRIZNANJE 2026/2027

PESEM, DOBER DAN

1. IN 2. LETNIK GIMNAZIJ IN SREDNIH STROKOVNIH ŠOL

SREČKO KOSOVEL: *BARŽ ≡ KONS*

IN

TOMO PODSTENŠEK: *ZGODBE ZA LAŽJI KONEC SVETA*

Tekmovalci in tekmovalke berejo:

- **SREČKO KOSOVEL:** *Barž ≡ kons* (Založba Miš);
- **TOMO PODSTENŠEK:** *Zgodbe za lažji konec sveta* (Založba Miš).

Na **ŠOLSKEM TEKMOVANJU** pokažejo tekmovalci in tekmovalke razumevanje in doživljanje pesmi iz knjige Srečka Kosovela *Barž ≡ kons*. Dijaki in dijakinja berejo, izražajo svoje doživljanje in razumevanje prebranega; povzemajo; razčlenjujejo in razlagajo svoje misli, predstave o prebranem; vrednotijo. Ob tem spoznavajo in uporabljajo literarnovedne pojme (npr.: lirski subjekt, tema, motiv, pesniško sredstvo, zgradba, slog ...) ter si pomagajo z dodatno literaturo. Npr.:

- Kosovel, S. (2018). *Barž = kons: besede v prostoru* (posebna, darilna izdaja Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS, str. 179). Miš.

O PESNIKU

- Kralj, M. (2025). *Jaz pa divji sem kot burja! Srečko Kosovel. Kratek uvod*. V Ž. X. Gombač in J. Vukotič, *Srečkonstrip* (str. 63–78). Škratelj.
- Obid, F., in Kosovel, S. (2026). *Ali vi še kaj pišete? Dopisovanje 1922–1926* (1. izd., str. 255). Mladinska knjiga.
- Gostiša, N. *Delo: Kosovelovo leto dosega vrhunec*. <https://www.delo.si/kultura/knjiga/srecko-kosovel-obletnica-smrti-kosovelovo-leto-proslava>
- »Ali vi še kaj pišete?« Dopisovanje Fanice Obid – Mirjam in Srečka Kosovela. Pogovor z urednikoma v Razgledih in razmislekih. <https://ars.rtvsl.si/podkast/razgledi-in-razmisleki/125576568/175225016>

- Pogovor s avtorico spremne besede v Aktualni temi. <https://prvi.rtvsllo.si/podkast/aktualna-tema/323/175225744>
- Pogovor s skrbnico Kosovelove spominske sobe v Sežani Matejo Kralj. *Drzen in moderen v izražanju Srečka Kosovel nagovarja tudi mlade*. <https://365.rtvsllo.si/podkast/dopoldan-in-pol/175031014>

O ZBIRKI

- Mestna knjižnica Ljubljana: *Barž = kons*. <https://www.mklj.si/gradivo/barz-kons/>
- Tilka Jamnik, Bralna značka. <https://www.bralnaznacka.si/assets/Uploads/kosovel-barz-kons-ok.pdf>

O BRANJU POEZIJE (ZA MENTORICE IN MENTORJE)

- Mariborska knjižnica, ABC bralne pismenosti. *Dr. Igor Saksida: Poezija drami in premika*. <https://www.youtube.com/watch?v=MDQfZe295z4>
- Saksida, I. (2022). Čutiti pesem in razmišljati o njej? Oboje. Razvijanje bralne zmožnosti ob izbranih pesniških zbirkah za Cankarjevo tekmovanje. *Otrok in knjiga* 49(115), 66–77. <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-Z5AF0BQN>
- Biografskimi podatki o avtorju in njegovem delu (iz poljubnega vira).

Tekmovalci in tekmovalke pišejo **spis/esej na književno temo**. V njem ob krajših navodilih/na podlagi ključnih besed **problemsko** obravnavajo predpisano temo/teme in motiv/motive z obnavljanjem, razlaganjem, utemeljevanjem in vrednotenjem oziroma aktualizacijo.

Ob naslovu in odlomku/odlomkih bodo navodila za pisanje spisa/eseja krajša in manj podrobna. Usmerjala bodo le na ključna vprašanja. Poznavanje in uporabo književnega znanja naj dijaki in dijakinje smiselno vključujejo pri opisovanju, razlaganju, vrednotenju in utemeljevanju.

Na **REGIJSKEM TEKMOVANJU** tekmovalci in tekmovalke pokažejo poznavanje in razumevanje zbirke kratke proze Toma Podstenška **Zgodbe za lažji konec sveta**. Pri tem si pomagajo z dodatno literaturo. Npr.:

- Podstenšek, T. (2021). *Zgodbe za lažji konec sveta* (1. izd., str. 255). Miš.

O PISATELJU

- Pisateljeva spletna stran: <https://tomopodstensek.com/about/>
- Intervju s pisateljem s spletišča Burjač. *Tomo Podstenšek se razgrinja ...* <https://burjac.si/tomo-podstensek-se-razgrinja/>
- Intervju s pisateljem (Andrej Hočevar, LUD Literatura). »*Nejunaškost je človeška*.« LUD Literatura. <https://www.ludliteratura.si/intervju/nejunaskost-je-cloveska/>

O ZBIRKI

- Miš Založba: *Zgodbe za lažji konec sveta*. <https://www.miszalozba.com/recenzije/zgodbe-za-lazji-konec-sveta-2/>
- Dobre knjige: *Zgodbe za lažji konec sveta*. <https://www.dobreknjige.si/knjige/zgodbe-za-lazji-konec-sveta/>
- Veronika Šoster: *Tomo Podstenšek: Zgodbe za lažji konec sveta*. RTV SLO. <https://www.rtvsllo.si/kultura/beremo/tomo-podstensek-zgodbe-za-lazji-konec-sveta/612827>
- Sanja Podržaj: *Tomo Podstenšek: Zgodbe za lažji konec sveta*. Koridor. <https://koridor-ku.si/literatura/recenzija-literatura/tomo-podstensek-zgodbe-za-lazji-konec-sveta/>

- Gabriela Babnik: *Ocena knjige Toma Podstenška »Zgodbe za lažji konec sveta«*. Vrabec Anarhist. <https://www.vrabecanarhist.si/2021/12/31/ocena-knjige-toma-podstenska-zgodbe-za-lazji-konec-sveta/>
- Silvija Žnidar: *Vse te drobne apokalipse sveta*. LUD Literatura. <https://www.ludliteratura.si/kritika-komentar/vse-te-drobne-apokalipse-sveta/>
- *Zgodbe za lažji konec sveta*. RTV (pribl. 2 minuti posnetka na začetku). <https://ars.rtvsl.si/podkast/predvajaj/svet-kulture/64838778/174797262>
- Biografski podatki o avtorju in njegovem delu (iz poljubnega vira).

Tekmovalci in tekmovalke podobno kot na šolskem tekmovanju pišejo **spis/esej na književno temo**, v katerem ob priloženem odlomku/odlomkih iz zbirke kratke proze Toma Podstenška ***Zgodbe za lažji konec sveta*** s pomočjo krajših navodil/ključnih besed predpisane teme smiselno povežejo in interpretirajo ter **problemsko** obravnavajo s povzemanjem, z razlaganjem, s primerjanjem, z utemeljevanjem, vrednotenjem oziroma aktualizacijo in z vključevanjem dodatne literature.

Na **DRŽAVNEM TEKMOVANJU** pokažejo poznavanje in razumevanje knjige pesmi Srečka Kosovega ***Barž*** ≡ ***kons*** in knjige kratke proze Toma Podstenška ***Zgodbe za lažji konec sveta*** ter vse priporočene dodatne literature. Leposlovna besedila povezujejo z znanjem literarne teorije in literarne zgodovine ter ga primerjajo z besedili, ki so predvidena za obravnavo po učnem načrtu. Težavnost naloge se stopnjuje sorazmerno s stopnjo tekmovanja.

Tekmovalci in tekmovalke pišejo **spis/esej na književno temo**, v katerem ob navodilih/ključnih besedah in (lahko tudi) na podlagi priloženega (znanega/neznanega) besedila interpretirajo priloženo besedilo, ga povežejo z razpisanim književnim delom ter ga **problemsko** obravnavajo s povzemanjem, z razlaganjem, s primerjanjem, komentiranjem, z utemeljevanjem, vrednotenjem oziroma aktualizacijo.

Vrednotenje spisov/esejev zajema tri bistvene elemente:

- poznavanje, interpretiranje in vrednotenje predpisanih besedil;
- ustvarjalnost, izvirnost in problemskost pisanja;
- jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost.

Na vseh stopnjah tekmovanja se podatki o življenju in delu avtorjev, ki v besedilo niso smiselno in koherentno povezani, štejejo kot zastranitev.

Poleg navedenih priporočil in dodatne literature naj tekmovalci in tekmovalke ter mentorji in mentorice pri pripravi na tekmovanje Cankarjevo priznanje upoštevajo tudi *Skupna izhodišča in glavne poudarke priprave na tekmovanje v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje 2026/2027*.

Sestavljavke nalog